

10

I

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra etiky, psychologie a charitativní práce

Hodnocení diplomové práce

Téma: Integrace osob s poruchami autistického spektra do intaktní skupiny

Autor: Bc. Petra Sosnová

Studijní obor: Pedagogika volného času

Forma studia: Prezenční

Vedoucí DP: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Rok odevzdání: 2013

Obsahová stránka:

Autorka se ve své diplomové práci zaměřuje na poruchy autistického spektra, tedy téma, které se opírá o znalosti psychologie, zejména psychologie vývojové a sociální, psychologie pedagogické, psychopatologie a psychodiagnostiky. Protože pracuje jako dobrovolnice s chlapcem s dětským autismem, měla možnost sledovat jeho symptomy i jeho individuální integraci. Podotýkám jen, že diplomová práce není určena k tomu, aby sloužila široké veřejnosti pro jejich práci s dětmi s vysoce funkčním dětským autismem, jak je uvedeno v Úvodu.

Za cíl práce autorka vymezila porovnání jednotlivých problémových oblastí v rámci individuální a skupinové integrace a celkové porovnání s vývojem zdravého dítěte. Dále za cíl považuje zmapování a analýzu rozvoje čtyřleté práce s autistickým chlapcem. K tomu účelu rozdělila text na empirickou a teoretickou část.

V teoretické části přehledně charakterizovala poruchy autistického spektra s poukazem na triádu problémových oblastí Lorny Wingové. Podala též přehled diagnostických metod a informovala o podobě psychologického vyšetření. V souladu se svým studijním oborem se v dalším textu zaměřila na výchovu, zájmové vzdělávání a integraci osob s poruchou autistického spektra do intaktní skupiny, do školní třídy. Zmínila téma vzdělávacích programů autistických dětí, poukázala na úskalí jejich začleňování do dětských kolektivů. V této části přesně odkázala na příslušnou legislativu a předpisy.

V praktické části, kterou nazývá autorka výzkumnou (k čemuž mám výhrady) jde o popis vývoje dítěte ve třech oblastech dle Lorny Wingové (triáda behaviorálních oblastí, v nichž bývá narušen vývoj u osob s PAS. Jde o oblast komunikace, sociálního chování, představitivosti a hry). V rámci druhého cíle popisuje zkušenosti z vlastní praxe s autistickým chlapcem. Zde použila autorka metodu kazuistické studie. Zvláště v této části je zřejmé, že autorka vytěžila ze své praxe pro diplomovou práci poměrně značné množství materiálu. Popsala teorie výchovy dítěte, definovala znovu prvky uvedené triády. Metodu pozorování chování chlapce

doplnila výpisy (nikoliv analýzou) z dokumentace a popsala přímou práci se žákem ve vyučování i mimo vyučování. Vše doplnila strukturovanými rozhovory s učitelem, asistentem pedagoga a matkou. Výsledky šetření zaznamenala v grafech a tabulkách.

V závěrečné části, kde vedle sebe stojí teoretické poznatky a příběh Jakuba, bych ocenila, kdyby autorka tyto paralelní oblasti propojila a provedla analýzu a srovnání. Dále bych ocenila, kdyby autorka shrnula poznatky o mentálním věku v různých oblastech, vývoj hry, řeči apod. s využitím poznatků vývojové psychologie alespoň poukazem na jeho nerovnoměrný vývoj. Bylo by též žádoucí definovat v práci hojně užívané výrazy zhoršení a zlepšení integrace, jak je v práci. Vykazovat úroveň tolika a tolika let mentálního věku bez uvedení konkrétní oblasti je velmi velmi problematické. Jako problematický vidím též způsob potvrzování hypotéz

V Seznamu použité literatury je uvedeno 32 knižních zdrojů včetně cizojazyčných.

Pokud jde o formální podobu práce, nelze nevšimnout si řady chyb, jejich počet se zvyšuje s počtem stránek, takže ke konci práce jich můžeme napočítat na jedné stránce několik. Zajímavým typem chyb je poměrně častá absence posledního písmenka, příp. jiné poslední písmenko, než se patří, nebo navzdory smyslu textu zůstává podstatné jméno v 1. pádu, např. „Začátek práce s tímto člověk je tedy dlouhodobého charakteru.“ (str. 19). Dalším typem chyb je promíchávání přítomného a minulého času, zvláště v kazuistice. Toto je však častou podobou chyb v dokumentaci pacientů psaných personálem zařízení. Kazuistika v této diplomové práci nese známky výpisů z materiálů, kdy se zpravidla nedbá na gramatické či stylistické požadavky. Text v kazuistice není bohužel strukturovaný, takže se člověk ve sledu informací ztrácí a bylo to náročné zřejmě i pro autorku, protože v textu se některé věty opakují. Nerozumím nadbytečným citacím M. Vágnerové v konkrétním textu např. o komunikaci Jakuba (77).

U atypického autismu (1.2.2) bylo třeba doplnit dobu vzniku, pokud ji autorka dále zmiňujete. Otázku kladu k následující citaci: “Podstatná část lidí s vysoce funkčním autismem bude potřebovat v dospělosti vyšší míru pomoc, z praxe ale vyplývá, že jen malé procento lidí s vysoce funkčním autismem dokáže fungovat samostatně.“ (17).

Závěr:

Teoretická část práce je celkovým přehledm problematiky, kterému není třeba nic zásadního vytýkat. Bohužel práci chybí jazyková korektura. V praktické části oceňuji popis těžkostí z praxe a množství informací, které autorka z praxe vyvozuje. Jestliže si stanovila za cíl porovnání jednotlivých problémových oblastí, které jsou u osob s PAS postiženy, má však v jeho dosažení ještě rezervy.

PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.
vedoucí DP

